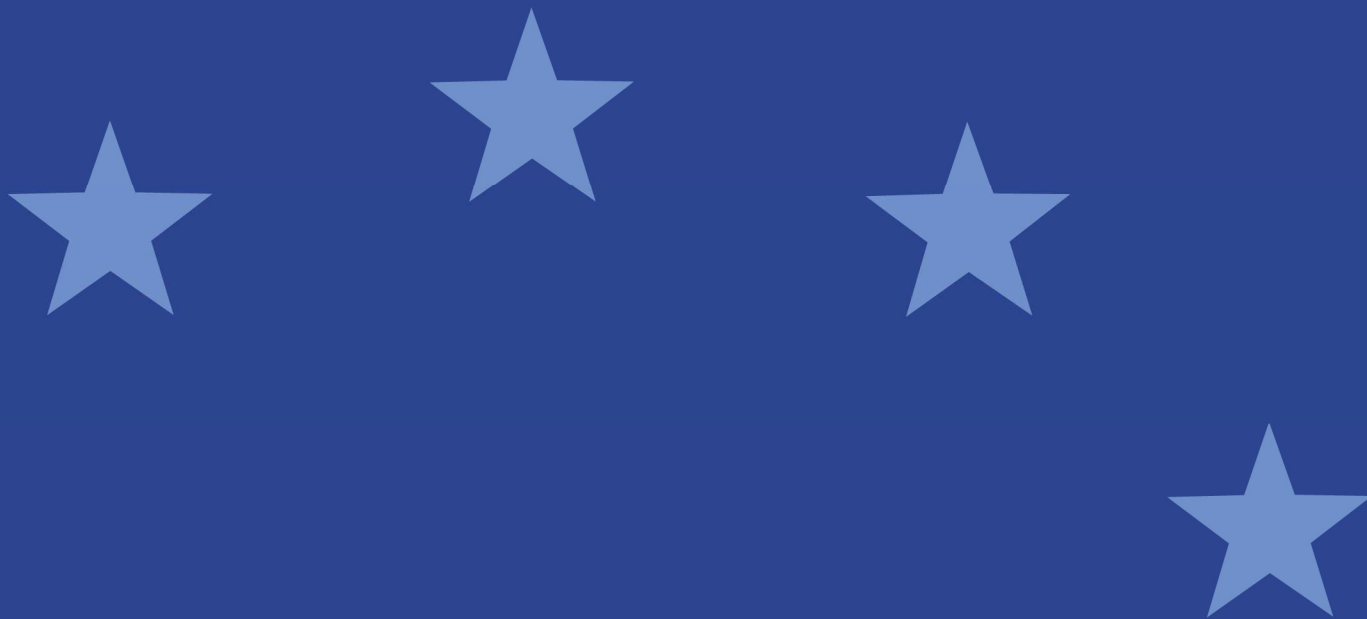

European Securities and
Markets Authority

Richtsnoeren

Richtsnoeren met betrekking tot bepaalde aspecten van de MiFID-eisen voor de
compliancefunctie

Inhoudsopgave

I.	Toepassingsgebied	3
II.	Definities	3
III.	Doel	4
IV.	Nalevings- en kennisgevingsverplichtingen	4
V.	Richtsnoeren met betrekking tot bepaalde aspecten van de MiFID-eisen voor de compliancefunctie	5
V.I	Verantwoordelijkheden van de compliancefunctie	5
V.II	Organisatorische eisen aan de compliancefunctie	10
V.III	Beoordeling van de compliancefunctie door bevoegde instanties	17

I. Toepassingsgebied

Wie?

1. Deze richtsnoeren gelden voor beleggingsondernemingen (als gedefinieerd in artikel 4, lid 1, onder 1), van de MiFID), met inbegrip van kredietinstellingen die beleggingsdiensten verrichten, icbe-beheermaatschappijen¹ en bevoegde instanties.

Wat?

2. Deze richtsnoeren hebben betrekking op het verrichten van de beleggingsdiensten en -activiteiten als genoemd in deel A en de nevendiensten als genoemd in deel B van bijlage I bij de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID).

Wanneer?

3. Deze richtsnoeren worden van toepassing zestig kalenderdagen na de datum van de kennisgevingseis als bedoeld in punt 10.

II. Definities

4. Tenzij anders is aangegeven, hebben de begrippen die in deze richtsnoeren worden gebruikt, dezelfde betekenis als in de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID) en de MiFID-uitvoeringsrichtlijn. Daarnaast gelden de volgende definities:

Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID)

Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad, als gewijzigd.

MiFID-uitvoeringsrichtlijn

Richtlijn 2006/73/EG van de Commissie van 10 augustus 2006 tot uitvoering van Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn.

compliancefunctie

De functie binnen een beleggingsonderneming die verantwoordelijk is voor het identificeren en beoordelen van, het adviseren over, het houden van toezicht op en het rapporteren over het compliancerisico van de beleggingsonderneming.

compliancerisico

Het risico dat een beleggingsonderneming verzuimt zijn verplichtingen uit hoofde van de MiFID en de nationale wetgeving, alsook de

---

¹ Deze richtsnoeren gelden uitsluitend voor icbe-beheermaatschappijen wanneer deze de beleggingsdiensten verrichten in de vorm van individueel vermogensbeheer of beleggingsadvies (in de betekenis van artikel 6, lid 3, onder a) en b), van de icbe-richtlijn).

toepasselijke normen die door de Europese Autoriteit voor effecten en markten ('de Autoriteit') en de bevoegde instanties met betrekking tot deze bepalingen zijn vastgesteld, na te komen.

5. Richtsnoeren zijn geen absolute verplichtingen. Uitsluitend wanneer het gaat om een eis uit hoofde van de MiFID, wordt in deze tekst gesproken van 'moeten' of 'verplicht zijn'.

III. Doel

6. Deze richtsnoeren hebben ten doel de toepassing van bepaalde aspecten van de in de MiFID gestelde eisen met betrekking tot de compliancefunctie te verduidelijken om de gemeenschappelijke, uniforme en consistente toepassing van artikel 13 van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID), artikel 6 van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn en gespecificeerde gerelateerde bepalingen te waarborgen.
7. De Europese Autoriteit voor effecten en markten verwacht dat deze richtsnoeren zullen leiden tot grotere convergentie in de interpretatie en de benaderingen van het toezicht op de in de MiFID gestelde eisen met betrekking tot de compliancefunctie, doordat de richtsnoeren een aantal belangrijke aspecten benadrukken en zo de waarde van de bestaande normen verhogen. De Autoriteit helpt ook te waarborgen dat beleggingsondernemingen voldoen aan de regelgevingsnormen, en zij verwacht dat dit zal leiden tot een overeenkomstige versterking van de bescherming van beleggers.

IV. Nalevings- en kennisgevingsverplichtingen

Status van de richtsnoeren

8. Dit document bevat richtsnoeren die worden uitgevaardigd overeenkomstig artikel 16 van de EAEM-verordening.² Conform artikel 16, lid 3, van genoemde verordening moeten bevoegde instanties en financiëlemarktdeelnemers zich tot het uiterste inspannen om aan die richtsnoeren te voldoen.
9. Bevoegde instanties waarvoor deze richtsnoeren gelden, voldoen aan deze richtsnoeren door ze te integreren in hun toezichtpraktijken, ook wanneer bepaalde richtsnoeren in de eerste plaats zijn bedoeld voor financiëlemarktdeelnemers.

Rapportageverplichtingen

10. Bevoegde instanties waarvoor deze richtsnoeren gelden, moeten aan de Autoriteit melden of zij aan de richtsnoeren voldoen of voornemens zijn hieraan te gaan voldoen, met opgave van de redenen in geval van niet-naleving. De bevoegde instanties moeten de Autoriteit binnen twee maanden na de publicatie van de vertalingen door de Autoriteit een kennisgeving zenden, en wel naar het adres 'compliance.388@esma.europa.eu'. Indien de Autoriteit binnen deze termijn geen kennisgeving ontvangt, worden de bevoegde instanties verondersteld de richtsnoeren niet na te leven. Een sjabloon voor de kennisgevingen is te vinden op de website van de Autoriteit.

---

² Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie.

11. Financiële marktdeelnemers zijn niet verplicht om te melden of zij aan deze richtsnoeren voldoen.

V. Richtsnoeren met betrekking tot bepaalde aspecten van de MiFID-eisen voor de compliancefunctie

12. Als onderdeel van haar taak te waarborgen dat de beleggingsonderneming de krachtens de MiFID op haar rustende verplichtingen nakomt, moet de hoogste leiding van een beleggingsonderneming erop toezien dat de compliancefunctie voldoet aan de in artikel 6 van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn gestelde eisen.
13. De richtsnoeren worden gelezen in samenhang met het evenredigheidsbeginsel als vastgelegd in artikel 6, lid 1, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn. De richtsnoeren zijn van toepassing op beleggingsondernemingen, maar houden rekening met de aard, schaal en complexiteit van hun bedrijf en met de aard en het gamma van de beleggingsdiensten en -activiteiten die in het kader van dit bedrijf worden verricht.

V.I Verantwoordelijkheden van de compliancefunctie

Beoordeling van het compliancerisico

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 1, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 1

14. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat de compliancefunctie een op risico gebaseerde benadering hanteert, teneinde de middelen van de functie efficiënt toe te wijzen. Bij het bepalen van het aandachtsgebied van de toezicht- en adviesactiviteiten van de compliancefunctie wordt gebruik gemaakt van een compliancerisicobeoordeling. Deze wordt regelmatig uitgevoerd, teneinde te waarborgen dat het aandachtsgebied en de reikwijdte van het toezicht op de compliance en van de adviesactiviteiten aannemelijk zijn.

Ondersteunende richtsnoeren

15. De MiFID verplicht beleggingsondernemingen adequate gedragsregels en procedures vast te stellen, te implementeren en in stand te houden waarmee elk risico kan worden opgespoord dat de beleggingsonderneming niet voldoet aan haar verplichtingen uit hoofde van de MiFID. In het kader hiervan stelt de compliancefunctie de omvang vast van het compliancerisico waarmee de beleggingsonderneming te maken heeft, rekening houdend met de beleggingsdiensten en -activiteiten en de nevendiensten die de beleggingsonderneming verricht, en met de typen financiële instrumenten die worden verhandeld en gedistribueerd.
16. Bij de beoordeling van het compliancerisico wordt rekening gehouden met de geldende verplichtingen uit hoofde van de MiFID, de nationale uitvoeringsbepalingen en de gedragsregels, procedures, systemen en controles die binnen de onderneming ten uitvoer zijn gelegd op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten. Bij de beoordeling wordt ook rekening gehouden met de resultaten van eventuele toezichtactiviteiten en met de bevindingen van relevante interne of externe audits.

17. De doelstellingen en het werkprogramma van de compliancefunctie worden ontwikkeld en opgesteld op basis van deze compliancerisicobeoordeling. De geïdentificeerde risico's worden periodiek geëvalueerd, maar ook ad hoc, wanneer dat nodig is om te waarborgen dat rekening wordt gehouden met nieuwe risico's (bijvoorbeeld voortvloeiend uit nieuwe zakelijke activiteiten of andere wijzigingen in de structuur van de beleggingsonderneming).

Toezichtverplichtingen van de compliancefunctie

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 2, onder a), van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 2

18. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat de compliancefunctie een toezichtprogramma vaststelt dat rekening houdt met alle gebieden van de beleggingsdiensten en -activiteiten en relevante nevendiensten van de beleggingsonderneming. Dit toezichtprogramma stelt prioriteiten op basis van de compliancerisicobeoordeling, om te waarborgen dat volledig toezicht wordt uitgeoefend op het compliancerisico.

Ondersteunende richtsnoeren

19. Het doel van een toezichtprogramma is te beoordelen of de beleggingsonderneming haar bedrijf uitoefent in overeenstemming met haar verplichtingen uit hoofde van de MiFID en of haar interne richtsnoeren, organisatie en controlematregelen nog effectief en passend zijn.
20. Wanneer een beleggingsonderneming deel uitmaakt van een groep, rust de verantwoordelijkheid voor de compliancefunctie bij elke beleggingsonderneming in die groep. Een beleggingsonderneming waarborgt daarom dat haar compliancefunctie verantwoordelijk blijft voor het toezicht op haar eigen compliancerisico. Dit geldt ook voor de situatie waarin een onderneming compliancetaken uitbesteedt aan een andere onderneming binnen de groep. De compliancefunctie binnen elke beleggingsonderneming houdt echter rekening met de groep waarvan de onderneming deel uitmaakt, bijvoorbeeld door nauw samen te werken met audit-, juridische, regelgevings- en compliancemedewerkers van andere onderdelen van de groep.
21. De op risico gebaseerde benadering van de compliance vormt de basis voor de vaststelling van passende hulpmiddelen en methoden die door de compliancefunctie worden gebruikt, alsmede de omvang van het toezichtprogramma en de frequentie waarmee toezichtactiviteiten (terugkerend, specifiek en/of doorlopend) door de compliancefunctie worden verricht. De compliancefunctie zorgt er ook voor dat haar toezichtactiviteiten meer omvatten dan bureauwerk en dat zij ook controleert hoe gedragsregels en procedures in de praktijk ten uitvoer worden gelegd, bijvoorbeeld door inspecties ter plaatse bij de operationele bedrijfseenheden. De compliancefunctie kijkt tevens naar de omvang van de uit te voeren beoordelingen.
22. Geschikte hulpmiddelen en methoden voor toezichtactiviteiten die door de compliancefunctie kunnen worden gebruikt, zijn onder andere (maar niet uitsluitend):
  - (a) het gebruik van geaggregeerde risicometingen (bijvoorbeeld risico-indicatoren);
  - (b) het gebruik van rapporten die door de leiding in aanmerking moeten worden genomen, waarin wezenlijke verschillen tussen werkelijke gebeurtenissen en de verwachtingen (een

uitzonderingenverslag) of situaties die om een oplossing vragen (een problemenlogboek) worden gedocumenteerd;

- (c) gericht toezicht op de handel en op de naleving van de procedures, documentaire controles en/of gesprekken met relevante medewerkers.
23. Het toezichtprogramma weerspiegelt de veranderingen in het risicoprofiel van de beleggingsonderneming, die zich bijvoorbeeld kunnen voordoen als gevolg van belangrijke gebeurtenissen zoals overnameactiviteiten van de onderneming, wijzigingen in de IT-systemen of een reorganisatie. Het programma strekt zich ook uit tot de tenuitvoerlegging en de effectiviteit van eventuele corrigerende maatregelen die door de beleggingsonderneming zijn genomen in antwoord op schendingen van de MiFID.
24. In de door de compliancefunctie uitgevoerde toezichtactiviteiten wordt tevens rekening gehouden met:
- (a) de verplichting van het bedrijfsonderdeel om de regelgeving na te leven;
  - (b) de controles op het eerste niveau bij de bedrijfsonderdelen van de beleggingsonderneming (dat wil zeggen, controles door de operationele eenheden, terwijl controles op het tweede niveau worden uitgevoerd door de compliancefunctie); en
  - (c) evaluaties door het risicomanagement, de interne controlefunctie, de interne auditfunctie of andere controlefuncties op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten.
25. Evaluaties door andere controlefuncties worden gecoördineerd met de door de compliancefunctie uitgevoerde toezichtactiviteiten, met inachtneming van de onafhankelijkheid en de opdracht van de verschillende functies.
26. De compliancefunctie speelt een rol spelen in het toezicht op de werking van de klachtenprocedure en beschouwt klachten als een bron van relevante informatie in de context van haar algemene toezichthoudende taak. Dit betekent niet dat compliancefuncties een rol moeten hebben in het bepalen van de uitkomst van klachtenprocedures. Beleggingsondernemingen geven de compliancefunctie in dit verband toegang tot alle klachten van cliënten die de onderneming ontvangt.

Rapportageverplichtingen van de compliancefunctie

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 3, onder b), en artikel 9 van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 3

27. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat de regelmatige schriftelijke compliancerapporten naar de hoogste leiding worden gezonden. De rapporten bevatten een beschrijving van de tenuitvoerlegging en effectiviteit van de algemene controleomgeving voor beleggingsdiensten en -activiteiten, alsmede een samenvatting van de vastgestelde risico's en de corrigerende maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen. De rapporten worden met een passende frequentie, maar minstens één keer per jaar, opgesteld. Wanneer de compliancefunctie tot belangrijke

bevindingen komt, stelt de compliance officer de hoogste leiding tevens onverwijld van deze bevindingen in kennis. Ook de toezichtfunctie, mocht die er zijn, ontvangt deze rapporten.

Ondersteunende richtsnoeren

28. Het schriftelijke compliancerapport aan de hoogste leiding bestrijkt alle bedrijfseenheden die betrokken zijn bij het verrichten van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten. Wanneer het rapport niet al deze activiteiten van de beleggingsonderneming bestrijkt, worden de redenen daarvoor duidelijk vermeld.
29. De volgende zaken komen in deze schriftelijke compliancerapporten aan bod, voor zover van toepassing:
  - (a) een beschrijving van de tenuitvoerlegging en effectiviteit
  - (b) van de algemene controleomgeving voor beleggingsdiensten en -activiteiten;
  - (c) een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van de evaluatie van de gedragsregels en procedures;
  - (d) een samenvatting van de inspecties ter plaatse of documentaire controles die door de compliancefunctie zijn uitgevoerd, met inbegrip van de schendingen en onvolkomenheden in de organisatie en de complianceprocedures van de beleggingsonderneming die zijn ontdekt, en de passende maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn genomen;
  - (e) de risico's die in het kader van de toezichtactiviteiten van de compliancefunctie zijn vastgesteld;
  - (f) relevante wijzigingen en ontwikkelingen in de regelgeving in de door het rapport bestreken periode en de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om naleving van de gewijzigde regelgeving te waarborgen (wanneer de hoogste leiding niet eerder via andere kanalen daarvan op de hoogte is gebracht);
  - (g) andere belangrijke compliancekwesties die zich sinds het vorige verslag hebben voorgedaan; en
  - (h) wezenlijke correspondentie met bevoegde instanties (wanneer de hoogste leiding niet eerder via andere kanalen daarvan op de hoogte is gebracht).
30. De compliancefunctie rapporteert tijdig aan de hoogste leiding, telkens wanneer belangrijke problemen op het gebied van de naleving worden ontdekt, zoals wezenlijke schendingen van de MiFID en de nationale eisen. Het rapport bevat ook advies over de noodzakelijke corrigerende maatregelen.
31. De compliancefunctie overweegt of aanvullende rapportagelijnen naar een eventuele compliancefunctie op groepsniveau noodzakelijk zijn.
32. De Autoriteit merkt op dat enkele bevoegde instanties verlangen dat beleggingsondernemingen hun regelmatig of ad hoc rapporten van de compliancefunctie verstrekken. Eén bevoegde autoriteit eist ook dat de hoogste leiding haar een geannoteerde versie van het rapport verstrekt met daarin

toelichtingen op de bevindingen van de compliancefunctie.³ Deze praktijken verschaffen de bevoegde instanties uit de eerste hand inzicht in de complianceactiviteiten van een beleggingsonderneming, alsook in eventuele schendingen van regelgeving.

Adviesverplichtingen van de compliancefunctie

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 2, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 4

33. Beleggingsondernemingen zorgen ervoor dat de compliancefunctie haar verantwoordelijkheden op het gebied van het verstrekken van advies uitoefent: het bieden van ondersteuning voor de opleiding van het personeel, het verlenen van dagelijkse bijstand aan personeel en het deelnemen aan de vaststelling van nieuwe gedragsregels en procedures binnen de beleggingsonderneming.

Ondersteunende richtsnoeren

34. Beleggingsondernemingen bevorderen en versterken in de hele onderneming een 'compliancecultuur'. Het doel van deze compliancecultuur is niet alleen de algemene omgeving tot stand te brengen waarin complianceaangelegenheden worden behandeld, maar ook medewerkers actief te betrekken bij het beginsel van verbetering van de bescherming van beleggers.
35. De beleggingsonderneming ziet erop toe dat haar medewerkers voldoende zijn opgeleid. De compliancefunctie ondersteunt de bedrijfseenheden op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten (dat wil zeggen, alle medewerkers die direct of indirect betrokken zijn bij het verrichten van beleggingsdiensten en -activiteiten) door het geven van opleidingen. Opleidingen en andere ondersteuning richten zich in het bijzonder, maar niet uitsluitend, op:
  - (a) de interne gedragsregels en procedures van de beleggingsonderneming en haar organisatiestructuur op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten; en
  - (b) de MiFID, de relevante nationale wetgevingen, de toepasselijke normen en richtsnoeren die door de Autoriteit en de bevoegde instanties zijn vastgesteld, en overige toezichts- en regelgevingsvereisten die relevant kunnen zijn, alsmede alle wijzigingen daarop.
36. Opleiding wordt regelmatig en waar nodig op basis van specifieke behoeften gegeven. Training wordt gegeven op het geëigende niveau – bijvoorbeeld aan al het personeel van de beleggingsonderneming, aan specifieke bedrijfseenheden of aan een bepaalde persoon.
37. Er worden doorlopend cursussen ontwikkeld, zodat deze rekening kunnen houden met alle relevante wijzigingen (zoals nieuwe wetgeving, normen of richtsnoeren die door de Autoriteit en de bevoegde instanties worden uitgebracht, en wijzigingen in het ondernemingsmodel van de beleggingsonderneming).

---

³ Deze beschrijving van specifieke praktijken van bevoegde instanties is bedoeld om de lezer aanvullende informatie te verstrekken over verschillende benaderingen van bevoegde instanties zonder aanvullende eisen voor beleggingsondernemingen of bevoegde instanties in te stellen (en daarmee de verplichting uit hoofde van artikel 16, lid 3, van de EAEM-verordening om zich te conformeren of uitleg te geven, in werking te doen treden).

38. De compliancefunctie beoordeelt periodiek of medewerkers op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten beschikken over de nodige kennis van de gedragsregels en procedures van de beleggingsonderneming en deze juist toepassen.
39. Compliancemedewerkers staan medewerkers van de operationele eenheden ook bij in hun dagelijkse werkzaamheden en zijn beschikbaar om de vragen te beantwoorden die rijzen naar aanleiding van de dagelijkse bedrijfsactiviteiten.
40. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat de compliancefunctie wordt betrokken bij de ontwikkeling van de relevante gedragsregels en procedures binnen de beleggingsonderneming op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten. In dit verband wordt de compliancefunctie bijvoorbeeld in staat gesteld bedrijfseenheden deskundigheid te bieden op het gebied van naleving en advies met betrekking tot alle beleidsbesluiten, nieuwe ondernemingsmodellen of de invoering van een nieuwe reclamestrategie op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten. Als het advies van de compliancefunctie niet wordt opgevolgd, documenteert en vermeldt de compliancefunctie dit in haar compliancerapporten.
41. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat de compliancefunctie wordt betrokken bij alle belangrijke aanpassingen van de organisatie van de beleggingsonderneming op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten. Dit omvat het besluitvormingsproces voor de goedkeuring van nieuwe bedrijfsactiviteiten of nieuwe financiële producten. In dit verband heeft de compliancefunctie het recht deel te nemen aan het goedkeuringsproces voor in het distributieproces op te nemen financiële instrumenten. De hoogste leiding moedigt bedrijfseenheden daarom aan om bij de compliancefunctie advies in te winnen over hun activiteiten.
42. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat de compliancefunctie wordt betrokken bij alle wezenlijke, niet-routinematige correspondentie met bevoegde instanties op het gebied van beleggingsdiensten en -activiteiten.

V.II Organisatorische eisen aan de compliancefunctie

Effectiviteit van de compliancefunctie

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 3, onder a), en artikel 5, lid 1, onder d), van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 5

43. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat aan de compliancefunctie passende personele en overige middelen worden toegewezen en houden daarbij rekening met de schaal en soort van hun beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten. Zij geven compliancemedewerkers ook de nodige autoriteit om hun taken effectief uit te oefenen en verlenen hun toegang tot alle dienstige informatie verband houdend met de verrichte beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten.
44. De compliance officer beschikt over voldoende brede kennis en ervaring en een voldoende hoog deskundigheidsniveau om de verantwoordelijkheid voor de compliancefunctie als geheel op zich te kunnen nemen en te waarborgen dat de functie effectief wordt uitgeoefend.

Ondersteunende richtsnoeren

45. Het aantal medewerkers dat nodig is voor de taken van de compliancefunctie, hangt in belangrijke mate af van de aard van de beleggingsdiensten en -activiteiten, nevendiensten en overige diensten die door de beleggingsonderneming worden verricht. Wanneer de activiteiten van een bedrijfseenheid van een beleggingsonderneming aanzienlijk worden uitgebreid, ziet de beleggingsonderneming erop toe dat de compliancefunctie evenredig wordt uitgebreid, indien de veranderingen in het compliancerisico voor de onderneming dit noodzakelijk maken. De hoogste leiding controleert regelmatig of het aantal medewerkers nog voldoende is voor het vervullen van de taken van de compliancefunctie.
46. Behalve personele middelen worden aan de compliancefunctie ook voldoende IT-middelen toegewezen.
47. Wanneer de beleggingsonderneming budgetten voor bepaalde functies of eenheden vaststelt, wordt aan de compliancefunctie een budget toegewezen dat past bij de omvang van het compliancerisico waaraan de onderneming blootstaat. De compliance officer wordt geraadpleegd voordat het budget wordt vastgesteld. Alle besluiten tot aanzienlijke kortingen op het budget worden schriftelijk gedocumenteerd en bevatten gedetailleerde toelichtingen.
48. Om te waarborgen dat compliancemedewerkers te allen tijde toegang hebben tot de voor hun taken dienstige informatie, verleent de beleggingsonderneming toegang tot alle relevante databases. Om een permanent overzicht te hebben van de gebieden van de beleggingsonderneming waar gevoelige of relevante informatie kan voorkomen, heeft de compliance officer toegang tot alle relevante informatiesystemen binnen de beleggingsonderneming, alsmede tot alle eventuele interne en externe auditrapporten of andere verslagen aan de hoogste leiding of de toezichtfunctie, mocht die er zijn. Voor zover zinvol, zou de compliance officer ook de vergaderingen van de hoogste leiding of de toezichtfunctie moeten kunnen bijwonen. Wanneer dit recht niet wordt verleend, wordt dit schriftelijk gedocumenteerd en toegelicht. De compliance officer beschikt over diepgaande kennis van de organisatie, bedrijfscultuur en besluitvormingsprocessen van de beleggingsonderneming, om te kunnen bepalen welke vergaderingen belangrijk zijn om bij te wonen.
49. Om te waarborgen dat compliancemedewerkers de voor hun taken benodigde autoriteit hebben, steunt de hoogste leiding van de beleggingsonderneming hen bij de uitoefening van deze taken. Autoriteit betekent het bezitten van voldoende deskundigheid en relevante persoonlijke vaardigheden, en deze autoriteit kan worden vergroot door de specifieke autoriteit van de compliancemedewerkers expliciet te erkennen in het compliancebeleid van de beleggingsonderneming.
50. Alle compliancemedewerkers beschikken ten minste over kennis van de MiFID, van de nationale wetgeving en van alle toepasselijke normen en richtsnoeren die door de Autoriteit en bevoegde instanties zijn uitgebracht met betrekking tot deze bepalingen, voor zover deze relevant zijn voor het verrichten van hun taken. Compliancemedewerkers volgen regelmatig cursussen om hun kennis op peil te houden. De aangewezen compliance officer beschikt over een hoger deskundheidsniveau.
51. De compliance officer toont aan dat hij/zij beschikt over de beroepservaring die nodig is om de compliancerisico's en belangenconflicten verbonden aan de bedrijfsactiviteiten van de beleggingsonderneming te kunnen beoordelen. De vereiste beroepservaring kan onder meer zijn opgedaan in operationele functies, in andere controlefuncties of in regelgevende functies.

52. De compliance officer beschikt over specifieke kennis van de verschillende bedrijfsactiviteiten die de beleggingsonderneming verricht. De vereiste relevante deskundigheid kan per beleggingsonderneming verschillen, aangezien de aard van de belangrijkste compliancerisico's waarmee ondernemingen te maken hebben, zal verschillen. Conform artikel 5, lid 1, onder d), van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn kan een nieuw aangestelde compliance officer dus aanvullende gespecialiseerde kennis gericht op de specifieke bedrijfsmodellen van de beleggingsonderneming nodig hebben, ook wanneer de persoon in kwestie eerder compliance officer van een andere beleggingsonderneming is geweest.

Permanente karakter van de compliancefunctie

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 2, onder a), van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 6

53. De MiFID verplicht beleggingsondernemingen ervoor te zorgen dat de compliancefunctie haar taken en verantwoordelijkheden op permanente basis uitoefent. Beleggingsondernemingen stellen daarom deugdelijke regelingen in om te waarborgen dat de verantwoordelijkheden van de compliance officer ook worden uitgeoefend wanneer de compliance officer afwezig is, en om te waarborgen dat de verantwoordelijkheden van de compliancefunctie op doorlopende basis worden uitgeoefend. Deze regelingen worden schriftelijk vastgelegd.

Ondersteunende richtsnoeren

54. De beleggingsonderneming ziet door interne procedures en vervangingsregelingen erop toe dat de verantwoordelijkheden van de compliancefunctie tijdens afwezigheid van de compliance officer naar behoren worden uitgeoefend.
55. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden, alsook de autoriteit van de compliancemedewerkers worden vastgelegd in een 'compliancebeleid' of in andere algemene gedragsregels of interne regels die rekening houden met de reikwijdte en de aard van de beleggingsdiensten en -activiteiten van de beleggingsonderneming. Dit omvat informatie over het toezichtprogramma en de rapportageverplichtingen van de compliancefunctie, alsook informatie over de op risico gebaseerde benadering van de toezichtactiviteiten van de compliancefunctie. Relevante wijzigingen in de regelgeving leiden direct tot aanpassing van dit beleid/deze regels.
56. De compliancefunctie oefent haar activiteiten op een permanente basis uit en niet slechts in specifieke situaties. Dit vereist regelmatig toezicht op basis van een toezichtschema. De toezichtactiviteiten bestrijken regelmatig alle belangrijke gebieden van de beleggingsdiensten en -activiteiten, waarbij rekening wordt gehouden met het aan de bedrijfsonderdelen verbonden compliancerisico. De compliancefunctie moet snel kunnen reageren op onvoorziene gebeurtenissen en dus, indien nodig, het aandachtsgebied van haar activiteiten op korte termijn moeten kunnen verleggen.

Onafhankelijkheid van de compliancefunctie

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 3, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 7

57. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat de compliancefunctie binnen de organisatiestructuur een positie heeft die waarborgt dat de compliance officer en overige compliancemedewerkers onafhankelijk handelen wanneer zij hun taken uitoefenen. De compliance officer wordt benoemd en vervangen door de hoogste leiding of door de toezichtfunctie.

Ondersteunende richtsnoeren

58. Hoewel de hoogste leiding verantwoordelijk is voor het opzetten van een passende complianceorganisatie en voor het toezicht op de effectiviteit van de organisatie die tot stand is gebracht, worden de door de compliancefunctie uitgeoefende taken onafhankelijk van de hoogste leiding en andere eenheden van de beleggingsonderneming uitgevoerd. In het bijzonder waarborgt de organisatie van de beleggingsonderneming dat andere bedrijfseenheden de compliancemedewerkers geen aanwijzingen kunnen geven en hen en hun activiteiten niet op andere wijze kunnen beïnvloeden.
59. Wanneer de hoogste leiding afwijkt van belangrijke aanbevelingen of beoordelingen die de compliancefunctie heeft gegeven, documenteert en presenteert de compliance officer dit dienovereenkomstig in de compliancerapporten.

Vrijstellingen

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 3, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 8

60. Wanneer een beleggingsonderneming van mening is dat de in artikel 6, lid 3, onder c) of d), van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn vastgelegde eisen voor haar niet evenredig zijn, beoordeelt zij of de voorgestelde regelingen de effectiviteit van de compliancefunctie in gevaar brengen. Deze beoordeling wordt regelmatig geëvalueerd.

Ondersteunende richtsnoeren

61. Beleggingsondernemingen beslissen welke maatregelen, met inbegrip van organisatorische maatregelen en de omvang van de middelen, het meest geëigend zijn om de effectiviteit van de compliancefunctie in de specifieke situatie van de onderneming te waarborgen. De beleggingsondernemingen houden bij het nemen van een besluit hierover rekening met (onder andere) de volgende criteria:
- (a) de typen beleggingsdiensten en -activiteiten, nevendiensten en overige bedrijfsactiviteiten die door de beleggingsonderneming worden verricht (met inbegrip van de diensten en activiteiten die geen verband houden met beleggingsdiensten of -activiteiten of nevendiensten);

- (b) de interactie tussen de door de beleggingsonderneming verrichte beleggingsdiensten en -activiteiten, nevendiensten en overige bedrijfsactiviteiten;
  - (c) de reikwijdte en de schaal van de verrichte beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten (zowel absoluut als relatief ten opzichte van andere bedrijfsactiviteiten), het balanstotaal en het inkomen van de beleggingsonderneming uit commissies en andere vergoedingen en overige inkomsten verband houdend met het verrichten van beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten;
  - (d) de typen financiële instrumenten die aan cliënten worden aangeboden;
  - (e) de typen cliënten waarop de beleggingsonderneming zich richt (professioneel, niet-professioneel, in aanmerking komende tegenpartijen);
  - (f) het aantal medewerkers;
  - (g) of de beleggingsonderneming deel uitmaakt van een economische groep in de betekenis van artikel 1 van de zevende richtlijn van de Raad van 13 juni 1983 betreffende de geconsolideerde jaarrekening (Richtlijn 83/349/EG);
  - (h) diensten verricht door een commercieel netwerk, zoals verbonden agenten, of bijkantoren;
  - (i) grensoverschrijdende activiteiten verricht door de beleggingsonderneming;
  - (j) organisatie en complexiteit van de IT-systemen.
62. Ook voor bevoegde instanties kunnen deze criteria van nut zijn, wanneer zij bepalen welke typen beleggingsondernemingen mogen profiteren van vrijstelling op grond van het evenredigheidsbeginsel, als vastgelegd in artikel 6, lid 3, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.
63. Een beleggingsonderneming kan bijvoorbeeld onder de vrijstelling op grond van het evenredigheidsbeginsel vallen, als voor de uitvoering van de benodigde compliancetaken geen voltijdse functie nodig is, gezien de aard, schaal en complexiteit van het bedrijf van de onderneming en de aard en het gamma van haar beleggingsdiensten en -activiteiten en nevendiensten.
64. Hoewel altijd een compliance officer moet worden benoemd, kan het voor een kleinere beleggingsonderneming met een zeer beperkt activiteitengebied onevenredig zijn om een aparte compliance officer te benoemen (dat wil zeggen, een functionaris die geen andere functie bekleedt). Wanneer een beleggingsonderneming gebruikmaakt van de vrijstelling, worden belangenconflicten tussen de door de relevante personen uitgevoerde taken tot een minimum beperkt.
65. Een beleggingsonderneming die op grond van het evenredigheidsbeginsel niet aan alle in artikel 6, lid 3, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn gestelde eisen hoeft te voldoen, kan de juridische en compliancefunctie combineren. Een beleggingsonderneming met complexere activiteiten of van grotere omvang vermijdt doorgaans echter een dergelijke combinatie, als deze de onafhankelijkheid van de compliancefunctie kan ondermijnen.
66. Wanneer een beleggingsonderneming gebruikmaakt van de vrijstelling op grond van het evenredigheidsbeginsel, legt zij de rechtvaardiging hiervoor vast, zodat de bevoegde instantie deze kan beoordelen.

Combinatie van de compliancefunctie met andere interne controlefuncties

Relevante wetgeving: artikel 6, lid 3, van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 9

67. Een beleggingsonderneming mag de compliancefunctie in het algemeen niet combineren met de interne auditfunctie. Een combinatie van de compliancefunctie met andere controlefuncties kan aanvaardbaar zijn, als deze de effectiviteit en onafhankelijkheid van de compliancefunctie niet in gevaar brengt. Zo'n combinatie wordt gedocumenteerd, met inbegrip van de redenen voor de combinatie, zodat de bevoegde instanties kunnen beoordelen of de combinatie van functies in de betreffende situatie passend is.

Ondersteunende richtsnoeren

68. Compliancemedewerkers mogen in het algemeen niet betrokken zijn bij de activiteiten waarop zij toezicht houden. Een combinatie van de compliancefunctie met andere controle-eenheden op hetzelfde niveau (zoals de preventie van het witwassen van geld) kan echter aanvaardbaar zijn, als deze geen belangenconflicten veroorzaakt en de effectiviteit van de compliancefunctie niet in gevaar brengt.
69. In het algemeen zou de combinatie van de compliancefunctie met de interne auditfunctie moeten worden vermeden, omdat deze de onafhankelijkheid van de compliancefunctie waarschijnlijk zal ondermijnen, doordat de interne auditfunctie is belast met het toezicht op de compliancefunctie. Om praktische redenen (bijvoorbeeld besluitvorming) en onder bepaalde omstandigheden (bijvoorbeeld in ondernemingen van slechts twee personen), kan het echter passender zijn om één persoon verantwoordelijk te laten zijn voor beide functies. Op dit punt zouden ondernemingen moeten overwegen de combinatie te bespreken met de relevante toezichthoudende autoriteit. Wanneer sprake is van deze combinatie, moet de onderneming natuurlijk ook waarborgen dat de verantwoordelijkheden van elke functie juist (dat wil zeggen, op degelijke, eerlijke en professionele wijze) worden uitgeoefend.
70. Bij het vaststellen van het voor de compliancefunctie benodigde aantal medewerkers kan ook rekening worden gehouden met de vraag of medewerkers van andere controlefuncties ook compliancetaken uitvoeren.
71. Ongeacht of de compliancefunctie wordt gecombineerd met andere controlefuncties, coördineert de compliancefunctie haar activiteiten met de controleactiviteiten op het tweede niveau die door andere eenheden worden uitgeoefend.

Uitbesteding van de compliancefunctie

Relevante wetgeving: artikelen 6 en 14 van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn.

Algemeen richtsnoer 10

72. Beleggingsondernemingen zien erop toe dat wordt voldaan aan alle geldende eisen voor de compliancefunctie, wanneer de compliancefunctie geheel of gedeeltelijk wordt uitbesteed.

Ondersteunende richtsnoeren

73. De in de MiFID vervatte eisen met betrekking tot de uitbesteding van kritieke of belangrijke taken zijn volledig van toepassing op uitbesteding van de compliancefunctie.
74. De eisen die gelden voor de compliancefunctie, zijn dezelfde, of de compliancefunctie nu geheel of gedeeltelijk wordt uitbesteed of niet; de verantwoordelijkheid voor het voldoen aan de bestaande eisen rust bij de hoogste leiding van een onderneming.
75. De beleggingsonderneming verricht een vooronderzoek voordat zij een dienstverlener kiest, teneinde te waarborgen dat wordt voldaan aan de in de artikelen 6 en 14 van de MiFID-uitvoeringsrichtlijn vastgelegde criteria. De beleggingsonderneming ziet erop toe dat de dienstverlener beschikt over de nodige autoriteit, middelen, deskundigheid en toegang tot alle dienstige informatie om de uitbestede taken van de compliancefunctie effectief te kunnen uitoefenen. De omvang van het vooronderzoek hangt af van de aard, de schaal, de complexiteit en het risico van de taken en processen die worden uitbesteed.
76. Beleggingsondernemingen zien er ook op toe dat de compliancefunctie, wanneer deze geheel of gedeeltelijk wordt uitbesteed, een permanent karakter houdt, dat wil zeggen, dat de dienstverlener in staat moet zijn om de functie op doorlopende basis uit te oefenen, en niet slechts in specifieke situaties.
77. Beleggingsondernemingen controleren of de dienstverlener zijn taken adequaat uitvoert, en dit omvat controle van de kwaliteit en de kwantiteit van de verrichte diensten. De hoogste leiding is verantwoordelijk voor het doorlopend houden van toezicht op en controleren van de uitbestede functie en beschikt over de nodige middelen en deskundigheid om deze verantwoordelijkheid te kunnen vervullen. De hoogste leiding kan een specifieke persoon benoemen om namens haar toezicht te houden op de uitbestede functie en deze te controleren.
78. Uitbesteding van de compliancefunctie binnen een groep doet niets af aan de verantwoordelijkheid van de hoogste leiding van de individuele beleggingsondernemingen binnen de groep. Een gecentraliseerde compliancefunctie van een groep kan de compliance officer in sommige gevallen echter betere toegang tot informatie bieden en kan de functie efficiënter maken, in het bijzonder als de entiteiten op dezelfde locatie gehuisvest zijn.
79. Als een beleggingsonderneming vanwege de aard, omvang en reikwijdte van haar bedrijfsactiviteiten niet in staat is compliancemedewerkers in dienst te nemen die onafhankelijk zijn van de verrichting van de diensten waarop zij toezicht houden, is uitbesteding van de compliancefunctie waarschijnlijk een geschikte aanpak.

V.III Beoordeling van de compliancefunctie door bevoegde instanties

Beoordeling van de compliancefunctie door bevoegde instanties

Relevante wetgeving: artikelen 7 en 17 van de MiFID.

Algemeen richtsnoer 11

80. Bevoegde instanties beoordelen hoe beleggingsondernemingen van plan zijn aan de in de MiFID gestelde eisen voor de compliancefunctie te voldoen, ze ten uitvoer te leggen en ze te handhaven. Deze beoordeling vindt plaats in het kader van het vergunningsproces, alsook in het kader van het doorlopende toezicht, volgens een op risico gebaseerde benadering.

Ondersteunende richtsnoeren

81. Artikel 7 van de MiFID stelt dat een bevoegde autoriteit een beleggingsonderneming geen vergunning verleent voordat zij er volledig van overtuigd is dat de aanvrager voldoet aan alle eisen die uit de overeenkomstig deze richtlijn vastgestelde voorschriften voortvloeien. De bevoegde instantie beoordeelt dus of de compliancefunctie van een onderneming over voldoende middelen beschikt en adequaat is georganiseerd, en of geëigende rapportagelijnen zijn ingesteld. Zij verlangt als voorwaarde voor het verkrijgen van een vergunning dat in de compliancefunctie alle wijzigingen worden aangebracht die noodzakelijk zijn.
82. Als onderdeel van het doorlopende toezichtproces beoordeelt een bevoegde autoriteit bovendien – volgens een op risico gebaseerde benadering – of de door de beleggingsonderneming ten uitvoer gelegde maatregelen voor de compliancefunctie voldoende zijn, en of de compliancefunctie haar verantwoordelijkheden juist vervult. Beleggingsondernemingen zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van de wijzigingen in de middelen en organisatie van de compliancefunctie die noodzakelijk zijn vanwege veranderingen in het ondernemingsmodel van de beleggingsonderneming. Als onderdeel van hun doorlopende toezicht en volgens een op risico gebaseerde benadering, beoordelen en controleren bevoegde instanties in voorkomende gevallen ook of deze wijzigingen daadwerkelijk nodig zijn en ten uitvoer zijn gelegd. De bevoegde instantie geeft de onderneming een redelijke tijd om wijzigingen door te voeren. De wijzigingen door beleggingsondernemingen hoeven echter niet noodzakelijk te worden goedgekeurd door de bevoegde instanties.
83. Enkele bevoegde instanties verlenen de voorgedragen compliance officer een vergunning of keuren zijn benoeming goed na beoordeling van zijn kwalificaties. Deze beoordeling kan een analyse omvatten van het curriculum vitae van de compliance officer, alsmede een gesprek met de aan te stellen persoon. Dit type vergunningsproces kan de positie van de compliancefunctie binnen de beleggingsonderneming en ten opzichte van derde partijen helpen versterken.
84. Andere leggen de verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de kwalificaties van de compliance officer uitsluitend bij de hoogste leiding van de beleggingsonderneming. Deze beoordeelt de kwalificaties van de toekomstige compliance officer vóór diens benoeming. Of de beleggingsonderneming op de juiste manier aan deze eis voldoet, wordt vervolgens beoordeeld in het kader van de algemene beoordeling van de naleving van de MiFID-eisen door de onderneming.
85. Enkele lidstaten verlangen dat beleggingsondernemingen de bevoegde instanties een kennisgeving zenden van de benoeming of vervanging van de compliance officer. In enkele jurisdicties moet deze

kennisgeving vergezeld gaan van een gedetailleerde opgave van de redenen voor de vervanging. Dit kan de bevoegde instanties helpen inzicht te krijgen in mogelijke spanningen tussen de compliance officer en de hoogste leiding, die een aanwijzing zouden kunnen zijn voor tekorten in de onafhankelijkheid van de compliancefunctie.

86. De bovenstaande praktijken zouden ook nuttig kunnen zijn voor andere bevoegde instanties.⁴

---

⁴ Deze beschrijving van specifieke praktijken van bevoegde instanties is bedoeld om de lezer aanvullende informatie te verstrekken over verschillende benaderingen van bevoegde instanties zonder aanvullende eisen voor beleggingsondernemingen of bevoegde instanties in te stellen (en daarmee de verplichting uit hoofde van artikel 16, lid 3, van de EAEM-verordening om zich te conformeren of uitleg te geven, in werking te doen treden).